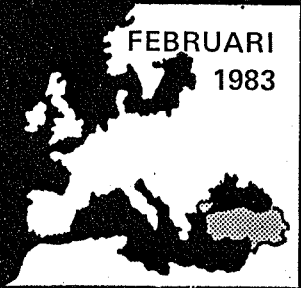

INFO TIJDK INFO-TIJD K INFO-TÜRK

FEBRUARI
1983

bulletin mensuel • monthly bulletin • maandelijks bulletin

76

7DE JAAR • PRIJS: 50 BF • JAARABONNEMENT: 500 BF • PCR: 000-1168701-45 •
INFO-TURK - 13/2, Ch. M. WISERPLEIN - 1040 BRUSSEL • TEL: (32-2) 230 34 72
UITGEVER: TURKS COLLECTIEF VOOR UITGAVE EN VERSPREIDING • ISSN 0770-9161

12 september 1980
Chef der putschisten

7 november 1982
"President van de Republiek"

14 januari 1983
"Doctor Honoris Causa"

OVERGANG VAN GENERAAL EVREN NAAR BURGERREGIME

Terwijl de "heksenjacht" honderden progressistische universitaireren treft, verleende de "Hogere Onderwijsraad", marionet van de junta, op 14 januari 1983, in naam van alle Turkse universiteiten, de titels van "Doctor Honoris Causa" en "ere-professor" aan generaal Evren, voor zijn "Buitengewoon succes met het herstel van de orde en de vrede in het land en zijn respect voor de wetten daarbij." Alle universiteitsrektors en dekens, die een paar maanden eerder door Evren zelf benoemd werden, woonden de ceremonie, die plaats had in de universiteit van Istanbul, bij.

Wat betreft dat "buitengewoon succes met het herstel van de orde" nodigen wij U uit het hoofdstuk staats-terreer te lezen en dan vooral het deel over de liquidatie-operatie die momenteel door de krijgswetoverheid gevoerd wordt, evenals de vorige *Bulletins* en "De vrijheid van denken volgens de militairen", een brochure van Info-Turk, 1982.

Nadat Generaal Evren zich in het presidentieel paleis vestigde, begonnen, op bevel van de junta, de werken voor de bouw van een "staatskwartier", in de omgeving van het paleis in de hoofdstad Ankara. Volgens de Turkse pers zullen alleen de leden van de huidige militaire junta, die automatisch vice-presidenten van de Republiek zullen worden na de parlementsverkiezingen, en hoge staatsfunctionarissen het privilege hebben om er te wonen.

WET OP DE POLITIEKE PARTIJEN

In de Resolutie die aangenomen werd op 27 januari drukt de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, aangezien het feit dat "de nieuwe grondwet opgevat werd als een stap naar het herstel van de volledige democratie, en geloof hechtend aan "het democratisch karakter van de nieuwe grondwet zal bepaald worden door de toepassing ervan", de wens uit dat "het herstel van de democratie vervolledigd zal worden door een kieswet en een wet op de politieke partijen." (Zie Bulletin Info-Turk, N. 38)

Is de nieuwe grondwet werkelijk zo te waarderen? De democratische parlementsleden van de Raad gaven hierop reeds een antwoord tijdens de debatten over de resolutie. Door voor de resolutie te stemmen gaven ze blijk van hun terughoudendheid en hun kritiek ten overstaan van de aard van de grondwet.

Het is door de toepassing van de grondwet zelf dat de ijzere vuist van Generaal Evren de mensenrechten overtreedt op nog brutelere manier, wat trouwens aangetoond werd in de nummers van ons bulletin die na het referendum verschenen.

De nieuwe initiatieven op wetgevend gebied van het militair regime kunnen het optimisme van de Vergadering absoluut niet rechtvaardigen.

De debatten over het wetsproject voor de politieke partijen, afkomstig van de Wetgevende Commissie, begonnen op 14 februari.

Het wetsvoorstel van voorzitter Aldıkaçtı was alleen maar een tweede uitgave van het hoofdstuk van de grondwet over de politieke partijen.

Een diepere analyse van de nieuwe wet zal volgen in de volgende nummers van ons Bulletin, nadat de Nationale Veiligheidsraad, die steeds het laatste woord heeft, de wet aangenomen zal hebben. De leden van de Raadgevende Vergadering ruziën eerder over kwesties zoals het aantal stichters van een partij, de manier om kandidaten aan te duiden, de macht van de partijvoorzitters, ofwel de structuur van de organisatie van een partij. Eén punt wordt echter onberoerd gelaten: "de politieke partijen mogen geen andere doctrine prijzen dan deze van Atatürk. Dat wil zeggen dat de stichting van politieke partijen met andere ideologieën of opties dan de officiële van de junta, verboden zal worden. Dit komt erop neer dat er geen werkelijk pluralisme zal bestaan.

Eger: "de rechters en procureurs, de leden van hogere rechterlijke organen, het onderwijspersoneel van hogere instellingen, staatsambtenaren en ambtenaren van openbare instellingen (behalve degenen die als arbeider beschouwd worden), de studenten en de leden van de gewapende strijdkrachten mogen niet toetreden tot een partij."

De arbeiders zullen niet het recht hebben om een partij van hun klasse op te richten, en dus zullen ze verplicht zijn om hun activiteiten te voeren in partijen die wel de doctrine van Atatürk prijzen: "De arbeidersklassen noch de Koerden, alleen de Turkse natie zonder klassen en zonder etnische of taalkundige verschillen..." Vakbondsorganisaties zullen trouwens niet mogen deelnemen aan het politieke leven, aangezien ze niet het recht hebben banden te onderhouden met de partijen en niet mogen deelnemen aan politieke vergaderingen, ze mogen geen politieke partij steunen of één van hun leiders laten verkiezen voor een politiek of parlementair ambt.

Kortom: de wet op de politieke partijen is geen vooruitgang in het spoor naar de democratie, maar in dat van de vestiging van de diktatuur van de overheersende klassen van Turkije.

"VRIJE ZONES" IN TURKIJE

Volgens de richtlijnen van Generaal Evren maakte de Turkse regering bekend dat er vrije zones zullen komen in de streek van Izmir in het westen en in de streken van Antalya en Iskenderun in het zuiden, teneinde de buitenlandse investeringen in Turkije aan te moedigen.

Onder de indruk van de ervaring van bepaalde landen van het Verre Oosten, die hij onlangs bezocht, verklaarde Evren, als absoluut soeverein van het land, dat hij geen kritiek zal dulden die de aandacht vestigt op het gevaar van dergelijke vrije zones in het land, en hij belastte de regering met de onmiddellijke voorbereiding van het project.

De zakenmilieus denken dat Turkije veel te winnen heeft bij het openen van vrije zones, op voorwaarde dat bepaalde problemen eerst opgelost worden. Eerst en vooral is het chronisch probleem van de onvoldoende infrastructuur van Turkije een ernstige bedreiging voor de kans op succes van de vrije zones. De verbetering van de communicatie, van transport, van de geld- en verzekeringssystemen, hebben absolute voorrang.

Ten tweede kan het feit dat de Turkse lire niet inwisselbaar is, een groot nadeel zijn. Een niet-wisselbare lire kan van de vrije zones exclusieve gebieden maken, gelimiteerd door de wederuitvoer.

In feite zal de opening van vrije zones in Turkije bijdragen tot de uitbuiting en de progressieve verarming van de arbeiders van het land. Het te investeren kapitaal in de zones zal van de multinationals zijn, die een absolute controle over de zones hebben. Volgens de Internationale Arbeidsorganisatie bestaan er momenteel ongeveer 80 vrije zones en aan 40 wordt nog gewerkt. Meer dan de helft van die zones bevindt zich in de landen van het zuiden en van zuidoost-Azië. De multinationale monopolies zijn gebonden aan die zones door het feit dat de salarissen slechts 1/10 van het gemiddeld salaris in West-Europa bedragen, de duur van de arbeidsdag is 50 procent meer hoewel de uitgaven voor sociale voorzieningen slechts 1/4 zijn van hun equivalent in de ontwikkelde landen. Op die vreemde eilanden zijn er bijna geen wetten die de almacht van de monopolies beperken. Evengoed zijn vakbonden en stakingen er verboden en is er geen plaats voor collectieve onderhandelingen. Zo worden de "industriële oases" en de "eilanden van industriële ontwikkeling" zones van armoede, met afwezigheid van rechten en worden zij voorposten van het neokolonialisme met een slepende uitbuiting van de werkende bevolking.

STICHTING VAN HET LEGER

De Algemene Vergadering ter Versterking van het Leger kwam op 27 januari in Ankara bijeen. In zijn openingstoespraak zei Generaal Nurettin Ersin, Hoofdcommandant van het Leger op het Land, dat de Stichting belangrijke vooruitgang gemaakt heeft in de loop van 1982 en dat het effectief van zijn goederen steeg tot 5.310 miljoen TL (27 miljoen \$). De helft hiervan komt voort van schenkingen van Turkse arbeiders in het buitenland. Deze schenkingen werden ontvangen op de Consulaten van Turkije en aan de douane, door de nationale gevoelens van de Turkse arbeider uit de buiten ofwel door hem te dwingen te betalen. (Zie Bulletin Info-Turk, juni 1982, "Vette jaren voor het militair-industrieel complex")

 STAATSTERREUR

Volgens cijfers die door de militaire overheid bekendgemaakt werden vanaf het begin van de krijgswet in 1978 tot einde 1982, werden 29.404 personen door militaire rechtbanken veroordeeld, en op 31 december 1982 waren er nog 15.205 personen gearresteerd.

Bij het lezen van de lijst van gevangenen geeft men zich rekenschap van de oriëntering van het regime: er werden nauwelijks 1500 "extreem-rechtse aktivisten" vastgehouden, terwijl de cijfers 8.646 voor linkse militanten en 4.318 voor Koerdische militanten bedragen.

Wat betreft het aantal personen vastgehouden door de politie op dezelfde datum komt dezelfde onevenredigheid naar voor: op een totaal van 630 zijn slechts 19 extreem-rechtsen, 345 linksen, 99 Koerden en 167 van onbekende strekking.

In 4 jaar tijd werden 59.430 dossiers behandeld door de militaire procureurs.

REPRESSIE VAN ADVOKATEN

Het militair regime past nu een nieuwe repressie-methode toe teneinde de politieke gevangenen die momenteel voor de militaire tribunalen terechtstaan, zonder verdediging te laten.

82 advocaten van de balie van Istanbul ontvingen onlangs een officieel communiqué waarin ze verzocht worden om het Nationaal Bureau der Belastingen op de hoogte te brengen van de namen en adressen van cliënten die ze gratis verdedigden in de jaren 1980-81. Dit lijkt op een financiële druk op de advocaten, door het heffen van belastingen op vrijwillig werk.

Op 28 januari werd trouwens op bevel van de Minister van Justitie een proces ingespannen tegen de leden van het Bestuur van de Balie van Istanbul, wegens het niet opleggen van een verbod van beroepsuitoefening voor M. Orhan Apaydin, de voorzitter van de Balie, die gearresteerd werd in verband met het proces van het Turks Vredescomité.

DOODSTRAF-EISEN : 5475

In de loop van januari 1983 openden de militaire procureurs nieuwe massa-processen tegen politieke en democratische organisaties en syndikaten in verschillende streken van Turkije.

Er werden doodstraffen gevraagd voor 6 rechtse aktivisten wiens proces op 15 januari begon in Ankara; voor één persoon van de 48 beschuldigen in het proces van Bevrijding dat op 16 januari begon in Istanbul. Het totaal aantal beschuldigen voor wie de doodstraf gevraagd wordt stijgt zo tot 5.475.

ANDERE PROCESSEN

16/1: In Istanbul begon een proces tegen 6 leden van de Partij voor het Socialistisch Vaderland, met eisen van gevangenisstraffen die tot 15 jaar gaan.

In Istanbul werd ook een proces aangespannen tegen 14 leiders van de Vakbond voor Transporteurs, aangesloten bij DISK, met eisen van gevangenisstraffen die tot 20 jaar gaan.

Nog in Istanbul begon een proces tegen 11 leiders van de Algemene Vakbond voor Arbeiders in de Voedingssector van rechtse strekking - met eisen van gevangenisstraffen die tot 3 jaar gaan.

20/1: In Istanbul begon een proces tegen 12 leiders van de Vakbond voor Onafhankelijke Arbeid.

27/1: In Istanbul werden processen ingespannen tegen 18 personen die ervan beschuldigd worden lid te zijn van PCT/ML, met eisen van gevangenisstraffen die tot 24 jaar gaan, en tegen 8 personen die ervan beschuldigd worden lid te zijn van Bevrijding, met eisen van gevangenisstraf die tot 36 jaar gaan.

29/1: In Adana begon een proces tegen 28 personen die ervan beschuldigd worden lid te zijn van PCT/ML. In Istanbul spande de militaire procureur een proces in tegen 7 Iraanse studenten, hij eist gevangenisstraffen die tot 15 jaar gaan. Ze worden ervan beschuldigd propaganda gemaakt te hebben tegen de Turkse regering.

TERECHTSTELLINGEN: HOGER TEMPO

In tegenstelling tot iedere optimistische verwachting, steunend op het idee dat de Turkse militaire junta zich zou "matigen" in het uitvoeren van doodstraffen na de adoptie van de grondwet, wordt de junta nog wreder en liet ze in januari 11 personen ter dood brengen:

- 14/1: Hüseyin Cayli, veroordeeld voor een algemeen strafbaar feit in Afyon, Adem Ozkan in Balıkesir,

- 15/1: Osman Demiroglu, veroordeeld voor een algemeen strafbaar feit in Isparta,

- 22/1: A. Ahmet Ulugbay, veroordeeld voor een algemeen strafbaar feit in Akşehir,

- 24/1: de linkse aktivist Ali Aktas in Adana, Duran Bican, veroordeeld voor een algemeen strafbaar feit in Denizli,

- 29/1: de Armeense militant Ekmekçiyan die gevangen genomen werd door de ordendiensten tijdens de raid op het vliegveld van Ankara,

- 30/1: 4 militanten van de Revolutionaire Weg van het Volk werden terechtgesteld in plaatselijke gevangnissen.

De militaire rechtbanken veroordeelden in januari nog 6 personen ter dood:

21/1: 2 rechtse aktivisten kregen in Adana de doodstraf.

22/1: In het proces van Revolutionaire Bevrijding werden 3 personen ter dood veroordeeld, één tot levenslange opsluiting en 13 andere tot gevangenisstraffen die tot 30 jaar gaan.

29/1: In Izmir werd een lid van Dev-Yol ter dood veroordeeld en 18 anderen kregen gevangenisstraffen die tot 16 jaar gingen.

Volgens een verklaring die afgelegd werd op 28 januari zou de Raadgevende Vergadering tot nu toe 44 doodstraffen bekrachtigd hebben.

Terwijl de Turkse militaire junta doorgaat met het terechtstellen van ter dood veroordeelden, zal op 28 april 1983 een bijgevoegd protocol van de Europese Conventie van de Rechten van de Mens, dat het principe van het afschaffen van de doodstraf bevestigt, voorgelegd worden aan de lidstaten ter ondertekening. Om van kracht te worden zal het Protocol nr 6 moeten goedgekeurd worden door 5 lidstaten.

De doodstraf is in feite reeds afgeschaft in 15 Europese landen. In de wetgeving van België, Cyprus, Griekenland, Ierland en Liechtenstein bestaat ze nog maar wordt niet meer toegepast.

Turkije is het enige Europees land dat de doodstraf in zijn grondwet handhaaft en toepast.

ANDERE VEROORDELINGEN

6/1: Er werd bekendgemaakt dat in één maand 283 linkse militanten tot verschillende gevangenisstraffen veroordeeld werden door de krijgswethoven van Istanbul.

9/1: In Ankara werden 28 gevangenen, die terechtstonden wegens verzet tegen de mishandelingen en folteringen in de militaire gevangenis van Mamak veroordeeld tot 15 dagen opsluiting.

13/1: Het militair tribunaal van Izmir veroordeelde 4 personen tot levenslange opsluiting en 20 arbeiders tot gevangenisstraffen tussen 4 maand en 5 jaar, in verband met het arbeidersverzet in de fabrieken van TARIS in 1980.

In Adana werden 12 personen die ervan beschuldigd werden lid te zijn van een illegale organisatie, veroordeeld tot celstraffen die tot 36 jaar gingen.

In Istanbul werd een persoon veroordeeld tot 6 jaar en 11 maanden gevangenis onder het voorwendsel dat hij een campagne tegen de grondwet gevoerd had.

15/1: In Konya werden 7 leden van Dev-Yol veroordeeld tot gevangenisstraffen die tot 23 jaar gingen.

21/1: In Gölcük werden 9 personen veroordeeld tot gevangenisstraffen tussen 2 en 36 jaar.

22/1: In Erzincan werden 22 personen veroordeeld voor diverse beschuldigingen, tot gevangenisstraffen variërend van 5 maanden tot anderhalf jaar.

28/1: In Istanbul werden 6 personen van diverse organisaties veroordeeld tot gevangenisstraffen die tot 8 jaar gingen.

29/1: In Erzurum werd een persoon van links tot 25 jaar gevangenis veroordeeld.

ARRESTATIES

In de loop van januari werden in Istanbul 10 leden van de Revolutionaire Volksunie gearresteerd, 6 leden van PCT/ML, 5 van Dev-Yol en 5 van PCRT in Izmir, 9 leden van Dev-Yol in Manisa en 20 leden van de Arbeiderspartij van Koerdistan (PKK) in Adana. In Izmir werden tevens 19 personen van diverse linkse organisaties onder bewaking geplaatst.

FOLTERING

In de gevangenis van Mamak in Ankara werden 32 gevangenen opgesloten in houten kisten, teneinde hen te dwingen hun anti-regeringsactiviteiten te beëindigen. Dit werd op 4 januari bekendgemaakt door Turkse advocaten die anoniem wensden te blijven.

Volgens hen werden op 3 januari, 32 vrouwen in houten kisten van 175 cm lengte en 75 cm breedte en hoogte geplaatst. De 32 vrouwen worden ervan verdacht lid te zijn van diverse linkse groeperingen.

Ondertussen beweert de militaire junta dat ze de verantwoordelijken voor de folteringen vervolgt, maar anderzijds wordt in de processen van foltering het ene ontslag van rechtsvervolging na het andere uitgesproken.

Omer Zafer Müctebaoglu, gevangen in verband met het proces van Dev-Yol, voor wie de doodstraf gevraagd werd, stierf op 8 oktober 1982 in het militair hospitaal ten gevolge van foltering. De militaire procureur van Ankara sprak ontslag van rechtsvervolging uit omdat het hier volgens hem om een natuurlijke dood gaat.

Nasuh Mitap, die in hetzelfde proces terechtstaat eveneens met als eis de doodstraf, was om gezondheidsredenen afwezig op de zitting van 10/1.

De militaire procureur van Ankara ontsloeg 2 commissarissen en 15 politie-agenten van rechtsvervolging, er werd tegen hen een klacht ingediend we-

gens het folteren van Süleyman Baba Aslan, die momenteel in de gevangenis van Ankara zit.

LIQUIDATIES OP DE UNIVERSITEITEN

Terwijl de liquidatie-operatie van YOK (Hogere Onderwijscommissie) verdergaat in de universiteiten van Turkije, komt nu een 2de golf over, rechtstreeks uitgaande van de krijgswetauthoriteiten.

In één maand (van 12/1 tot 12/2) werden de professoren en gasthoogleraren, wiens namen hierna volgen, ontslagen op bevel van de commandanten van de krijgswet: Professor Bahri Savcı, Cevat Geray, Tuncer Bulutay en gastleraren Korkut Boratav en Mete Tuncay van de Faculteit van Politieke Wetenschappen van de Universiteit van Ankara;

Professor Aliye Erkoçak en Ziya Güner van de Faculteit van Geneeskunde van de Universiteit van Ankara;

Professor Burhan Cahit Unal van de Faculteit van Wetenschappen van de Universiteit van Ankara; Gasthoogleraar Yalçın Küçük van de Gazi-univ. van Ankara;

Assisterend professor Arif Bilgen van de Technische Universiteit van het Midden-Oosten;

Prof. Nuri Karacan van de Faculteit van Economische Wetenschappen van de Universiteit van Istanbul;

Professor Bülent Tanör, Server Tanilli - die verlamd werd ten gevolge van een gewapende aanval van fascistische commando's in 1978 - Rona Serozan, Yücel Sayman, Servet Armagan van de Rechtsfaculteit van de Universiteit van Istanbul;

Professor Abdülkadir Karahan van de Faculteit van Letteren van de Universiteit van Istanbul;

Professor Aydın Aybay en Murat Sarıca van de Faculteit van Politieke Wetenschappen van de Universiteit van Istanbul;

Professor Kivanç Ertop van de Faculteit van Economische en Bestuurswetenschappen van de Universiteit van Marmara;

Professor Hayrullah Kocaoglu, Ahmet Terek en Tahsin Yılmaz van de Egeïsche Universiteit; Professor Erdem Aksoy en Özgönül Aksoy van de Universiteit van de Zwarte Zee.

Ook ontzette YOK professor Nurettin Sözen, die 4 1/2 maand geleden door dezelfde YOK benoemd werd tot voorzitter van de Faculteit van Geneeskunde van Cerraphasa van de Universiteit van Istanbul, uit zijn functie. De beslissing werd gemotiveerd door "Het is nodig gebleken ..."

Ten gevolge van een andere beslissing van YOK wordt in de universiteiten vanaf begin 1983 het kazerneregime toegepast. Op 10 januari werden alle geëerde studenten aan de deur gezet wegens hun ongehoorzaamheid aan de omzendbrief van YOK aangaande kleding en uiterlijk van de studenten.

Terwijl YOK het progressistisch universiteitspersoneel uit de universiteiten verwijderd legt ze zich er tevens op toe om als auteurs van de boeken Turkse taal, personen van uiterst rechts te nemen. Bijvoorbeeld: Tarik Bugra, Arif Nihat Asya, Emine İnsu, Mehmet Kaplan, Peyami Safa, Mümtaz Turhan, die de vaandel dragers van extreem-rechts in Turkije zijn.

Het Ministerie van Nationale Opvoeding bracht een omzendbrief in omloop waarbij het 50 bladen in de Turkse taal, gepubliceerd in het buitenland, in de scholen verbiedt.

ANDERE REPRESSIE

2.1: Het MT van Ankara veroordeelde Cevat Balta tot 25 dagen gevangenis wegens het in zijn bezit zijn van verboden publikaties. Deze straf werd later omge-

zet in 25 dagen verbod om ontspanningsgelegenheden te bezoeken.

6.1: 60 experten van het Staatsinstituut voor Statistiek werden de laatste 2 maanden overgeplaatst. Dat was ook het geval voor 59 bedienden van de Turkse radio en TV, zij moeten nu werk doen dat geen verband houdt met hun beroep

7.1: Het Hof van Cassatie bekrachtigde de veroordeling tot anderhalf jaar gevangenis van schrijver Osman Sahin. Hij werd veroordeeld om één van zijn literaire kritieken.

De procureur voor de pers van Istanbul nam het boek van Yasar Kemal "De zee is boos" in beslag om na te gaan of de inhoud een overtreding bevat.

11.1: Journalist-schrijver Emil Galip Sandalci werd door de militaire overheid onder bewaking geplaatst.

12.1: Er werd een proces ingespannen tegen Veli Zeren, de ex-afgevaardigde van Zonguldak van de Republikeinse Volkspartij wegens "belediging van de regering" in zijn telegram van sympathie-betuiging aan Ecevit bij de arrestatie van deze.

14.1: M. Arslan Baser Kafaoglu, hoofdredacteur van het dagblad Demokrat, dat gesloten is sinds de coup, werd gearresteerd.

16.1: Professor Cetin Ozek, advocaat van de verdediging in het proces van het Turkse Vredescomité werd beschuldigd van "het beledigen van de rechter"

18.1: De procureur voor de pers beschuldigde de PDG van Spor-Toto, Aydın Karasüleymanoglu van het maken van linkse propaganda in zijn kinderboeken die verschenen in 1979.

26.1: De dagbladen Cumhuriyet en Milli Gazete werden door de militaire overheid verboden.

28.1: De journalist Oktay Akbal en de verantwoordelijke uitgever van het blad Cumhuriyet, Okay Gönensin, werden beiden tot 3 maand cel veroordeeld voor een artikel van Akbal dat kritiek bevat op de grondwet. De straf werd nadien omgezet in een boete.

31.1: De dichter Arif Damar wordt door de procureur vervolgd voor zijn gedichtenbundel "De stap pen van het geluid".

VERZOEK UITWIJZING GÜNEY

De Turkse junta deed voor de 2de maal een beroep op de Turkse regering voor de uitwijzing van de Turkse cineast Yılmaz Güney, die op 17 januari in Athene was voor de gala van zijn film "Yol". De Turkse regering had reeds om de onmiddellijke uitlevering van Güney verzocht bij zijn eerste bezoek aan Griekenland, toen hij een verleden jaar in mei een internationale conferentie bijwoonde. Ook deze keer weigerde de Griekse regering om in te gaan op het verzoek van de Turkse junta.

De Britse regering daarentegen weigerde een inreisvisum te verstrekken aan Güney, die uitgenodigd was op de gala van YOL op 13 januari in Londen.

De film "YOL" van Güney, 51 jaar en wiens Turkse nationaliteit hem ontnomen werd, won onlangs de "Prix des critiques" in Parijs.

Güney vervulde trouwens de verfilming en begon aan het synchroniseren van zijn nieuwe film "Duvar" (De Muur), die als thema "de gevangenschap van de kinderen van Turkije" heeft.

VERJAAGDE AKTRICE

Isik Yenersu, aktrice in de staatstheaters, die zich in Parijs bevond voor studie, werd op schriftelijke bevel van de premier verzocht naar Turkije terug te keren hoewel haar studies niet beëindigd waren. Yenersu droeg gedichten van Nazim Hikmet voor tijdens een avond in Parijs die georganiseerd werd ter gelegenheid van zijn 80ste verjaardag, onder de bescherming van de Franse Minister van Cultuur, Jacques Lange. Na haar terugkeer in Turkije werd Yenersu uit haar functie aan de staatstheaters gezet, dit op regeringsbevel.

PROCES TEGEN DEMIRAG

De militaire aanklager van Istanbul spande een proces in tegen Melike Demirag, zangeres en hoofdpersonage van "De Kudde" van Yılmaz Güney, en haar echtgenoot Sanar Yurdatapan, componist, wegens "activiteiten die het prestige van Turkije in het buitenland schaden". De militaire junta had reeds aangekondigd dat hen de Turkse nationaliteit ontnomen zou worden indien ze weigerden om zich in Turkije over te geven aan de autoriteiten.

REISVERBOD

Volgens een nieuwe verklaring van het Ministerie van Binnenlandse Zaken mogen momenteel 400.000 burgers niet naar het buitenland reizen. De meeste van hen zijn belastingsplichtigen die hun belastingschulden niet vereffenden. 3000 van hen krijgen verbod om het land te verlaten om politieke redenen.

WEST-DUISSLAND WEIGERT ASIEL

Volgens de Turkse kranten werden het laatste jaar 10.000 verzoeken op 80.000 om asiel, gedaan door Turkse onderdanen in West-Duitsland, verworpen. Na de beslissing van het Hoger Bestuurshof, die voorziet dat "men als reden voor asiel niet mag inbrengen vervolgd te worden voor kommunisme of separatisme", ligt het voor de hand dat ook de andere verzoeken geweigerd zullen worden.

INTERNATIONALE RELATIES

TURKIJE - EUROPA

De socialistische groep van het Europees Parlement hield op 3 februari een colloquium over de huidige situatie in Turkije. Alhoewel de groep dit land als belangrijke Europese bondgenoot aanziet, legde hij de nadruk op de resolutie die door de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa op 27 januari 1983 aangenomen werd en waarin bevestigd wordt dat Turkije niet één van de Europese instanties kan blijven

indien de politieke rechten en vrijheden niet hersteld worden. De socialistische parlementsleden overwegen dus ernstig om het Ministercomité de toepassing van art 8 van het reglement van de Raad, aangaande de uitsluiting van een lidstaat, aan te bevelen.

Oproep van het Europees Parlement: Tijdens zijn vergadering van 11 februari in Straatsburg deed het E.P. een oproep tot alle lidstaten om de aanvragen tot uitwijzing "met meer aandacht" te behandelen.

honderden aanvragen om asiel van Turkse onderdanen die zich in Europa bevinden, in herinnering brengend, suggereerde het Parlement dat bepaalde aanvragen wel degelijk politieke redenen hebben.

Antwoord van de junta: In antwoord op de vraag van een journalist over de beslissing van de Raad van Europa, verklaarde de woordvoerder van Buitenlandse Zaken, Nazmi Akıman, dat de "stellingname van de Raad van Europa als een ongelukkige contradictie beschouwd moet worden. De beslissing heeft geen enkel suggestief karakter en de Turkse regering hoeft er niet op te reageren".

Anderzijds overhandigde de Turkse junta op 31/1 aan de ECRM zijn officieel antwoord op de klacht die Frankrijk, Zweden, Noorwegen, Nederland en Denemarken indienden tegen Turkije.

"In een rapport van 70 bladzijden geeft de regering een antwoord op de beweringen, en ontkent ze zonder argumentering," aldus een woordvoerder.

Duitse steun aan de junta: De Duitse Minister van Buitenlandse Zaken Genscher, momenteel voorzitter van de Raad van de Europese Gemeenschap, spant zich intens in om de houding van Europa tegenover Turkije te verzachten.

Op de vergadering van de Ministers van Buitenlandse Zaken van de Gemeenschap, eind januari in Brussel, verklaarde hij dat "het tijd wordt om de problemen tussen de Gemeenschap en Turkije op te lossen." Hij vroeg ook om "de nodige stappen te ondernemen voor de uitvoering van het 4de financieel protocol, waardoor Turkije een krediet van 600 miljoen \$ zou krijgen maar dat bevroren werd.

Het rapport van de Duitse regering onderstreept het feit dat "men niet onverschillig kan blijven t.o.v. de economische en politieke ontwikkelingen in Turkije, en dat men wacht op de democratische toepassing van de grondwet" en stelt de "intensifiëring van de Duitse hulp aan dit land, dat het armste van Europa is", voor.

Belgische solidariteit: Het Belgisch Comité voor de Verdediging van de Mensenrechten in Turkije en de Belgische Liga voor de Verdediging van de Mensenrechten richtten tijdens hun persconferentie van 24/1 in Brussel een oproep tot het Westen opdat het zou reageren op de huidige situatie in Turkije.

TURKIJE - VS

Het rapport van de Commissie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa van het Amerikaans congres over Turkije verscheen op 27/1 in de Turkse pers. De indrukken van de delegatie die naar Turkije ging worden als volgt omschreven: "De personen waarmee we spraken gaven toe dat de machtsovername onvermijdelijk was... De meningen over de verlenging van de krijgswet en zijn nut lopen uiteen. Bepaalde personen verklaarden dat de verlenging van de krijgswet gelegenheid geeft voor een nieuw soort politiek terrorisme, in een andere vorm. Andere personen vonden dat de militairen zich te onverbiddelijk opstellen tegenover bepaalde syndicalisten... De zakenlui echter waren hiermee niet akkoord en zij verdedigden de voortzetting van de krijgswet."

Het rapport komt tot dit besluit: "De mensenrechten worden in Turkije ongetwijfeld geschonden. Volgens de delegatie is de huidige interieure crisis niet zo dat ze de bittere houding van de krijgswetoverheid rechtvaardigt. De politieke situatie van Turkije is zeer ingewikkeld en kan niet overwonnen worden

door de gebruikelijke middelen. Er moeten belangrijke verbeteringen aangebracht worden op gebied van mensenrechten. Opdat Turkije, zoals we allen wensen, de voornaamste spil van de NAVO en een werkelijk efficiënte en stabiele bondgenoot zou worden, moet het terug naar de volledige democratische orde."

TURKIJE - GRIEKENLAND

De Griekse premier Papandreou verklaarde dat hij akkoord zou gaan met de aanwezigheid van militaire bases in Griekenland indien Washington de veiligheid van zijn land tegen de Turkse dreiging garandeert. "Waarom zou Griekenland een buitenlandse macht op zijn territorium dulden? Wij zijn tot de conclusie gekomen dat die bases alleen maar de belangen van de VS dienen. Zij dienen zelfs niet onrechtstreeks voor deze van de NAVO. Griekenland zou hun aanwezigheid accepteren indien de VS onze veiligheid garandeert, vooral ten overstaan van Turkije, dat de rechten op een deel van de Egeïsche Zee opeist."

Eerder had de Turkse Minister van Defensie verklaard dat, indien Griekenland zijn territoriale wateren verder uitbreidde dan de 6 mijls-limiet, de Egeïsche Zee gesloten zou worden voor Turkije en dat zou helemaal in het voordeel van Griekenland zijn. "Turkije zal nooit dergelijke eenzijdige beslissing aanvaarden" voegde hij eraan toe.

Naast de Egeïsche kwestie zorgt Cyprus nog steeds voor spanningen tussen de 2 landen. Op 19 januari publiceerde de Turkse Daily News een interview met Rauf Denktas, waarin deze beweert dat de eis om onafhankelijkheid van het Turkse gedeelte dreigend is.

Denktas, die de volledige steun van de junta heeft, verklaarde dat het "Turks-Cypriotisch Bestuur zijn onafhankelijkheid zal uitroepen indien Kyprianou en Papandreou onverbiddelijk blijven en de situatie in de impasse geraakt."

TURKIJE - SOCIALISTISCHE LANDEN

Een delegatie geleid door de Russische adjunct-minister van Handel bezocht Turkije en had verscheidene gesprekken met de overheid en zakenmensen.

Turkije had reeds bekendgemaakt dat vanaf 1983 een systeem van vrije geldmarkt zou ingevoerd worden in de handel met de USSR.

Tijdens de gesprekken stelde de Sovjet-delegatie de bouw van een pijpleiding tussen Turkije en de USSR voor, maar dit voorstel werd niet goed onthaald aan Turkse zijde, waar er plannen bestaan om er een te bouwen in samenwerking met Iran.

Van Russische zijde werd een plan onthuld om Turkije een bank te openen onder de naam "Bank van Moskou en Istanbul".

In 1981 bedroeg het handelscijfer tussen Turkije en de USSR 250 miljoen \$ met een balans ten gunste van Turkije. In de eerste 10 maanden van het voorbije jaar bedroeg de Turkse export naar de USSR 101 milj. \$ en de import 84 milj. \$.

Er werd tevens over gesproken dat Turkije Russisch staal zou kunnen kopen ter vervanging van het staal ingevoerd uit de EEG.

In de loop van januari bracht de Albanese adjunct-minister van Buitenlandse Zaken een bezoek aan Turkije, terwijl de Turkse Minister van Buitenlandse Zaken, İtler Türkmen, een officieel bezoek aan Roemenië bracht. Bij dit bezoek stelde president Tchaoueskou opnieuw voor om een top te houden van de Balkanlanden, teneinde hun samenwerking en hun solidariteit te bevorderen.

KRITIEK VAN EUROPESE PARLEMENTLEDEN OP TURKIJE

In het laatste nummer van het BULLETIN publiceerden wij de integrale tekst van de Resolutie die de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa aannam, evenals het memorandum met motieven door M. Steiner, de voorvoerder van de Commissie voor Politieke Zaken.

In dit Bulletin brengen wij een samenvatting van de interventies van Europese parlementsleden over de situatie in Turkije, tijdens de zittingen van 26 en 27 januari 1983.

RICHARD MULLER (Zwitserland): "Het regime dat in Turkije geïnstalleerd werd op 12 september 1980 voldoet niet aan de eisen van de Raad van Europa. Dit regime schendt steeds de Europese Conventie van de Rechten van de Mens door op grote schaal gebruik te maken van repressie, foltering, ter dood veroordelingen en perscensuur... De aangenomen grondwet is nauwelijks te verzoenen met de Statuten van de Raad van Europa. Het lijkt erom te gaan het leven in Turkije te depolitiseren.

M. ALEMYR (Zweden): De tekortkomingen van de Turkse grondwet zijn algemeen bekend. Het verbod voor ex-parlementsleden om deel te nemen aan het politiek leven is onbegrijpelijk. Niets of bijna niets is volgens de Statuten van de Raad of volgens de ECRM. De geloofwaardigheid van de Raad van Europa staat op het spel.

M. BUDTZ (Denemarken): Turkije bevindt zich nog niet in een situatie die overeenkomt met de Statuten van de Raad van Europa. In Turkije worden de mensenrechten ieder uur geschonden. De massaprocessen blijven duren. Ik wil dat men het Ministercomité de toepassing van art 8 aanraadt... Er moet druk uitgeoefend worden op de Turkse regering opdat ze zou terugkeren naar de democratie, anders moet dit land de organisatie verlaten.

M. HESSELE (Oostenrijk): Ik ben niet akkoord met de verslaggever wanneer hij vindt dat men kan spreken van een anti-demokratische grondwet.

LADY FLEMING (Griekenland): Duizenden gearresteerden moeten vernederende en vreselijke behandelingen doorstaan, en velen werden afschuwelijk gefolterd, soms met de dood tot gevolg... Men bereidde een grondwet voor die zoals deze van de kolonels in Griekenland, de vrije werking van de instellingen toeliet, maar waarin in feite voor ieder artikel voorwaarden gesteld werden die iedere vrijheid vernietigen... De termen in de grondwet nemen zelfs de moeite niet om het doel van de diktators, dat erin bestaat dezelfde politiek te volgen, geleid door de ijzeren vuist van Evren, te omhullen. Ondanks de druk van de Raad van Europa gaan de folteringen en de betwistbare arrestaties door. In de Koerdische dorpen waar enkele helden de moed hadden "nee" te zeggen worden op dit ogenblik vreselijke vergeldingsacties gevoerd... Kan de Raad van Europa in zijn kring een diktatuur dulden zonder zijn geloofwaardigheid en zijn bestaansreden te verliezen? Ik denk dat we nu slechts de onmiddellijke uitsluiting van Turkije kunnen voorstellen, tot deze terugkeert naar de democratie en het volledig respect van de mensenrechten.

M. VAN DEN BERGH (Nederland): Het liefst wil ik dat Turkije terugkeert tot de democratie. Maar het lezen van de pers bewijst dat dit niet het geval is. De Raad heeft geen andere keuze meer dan de procedure te starten die Turkije moet schorsen. Mijn reis naar Turkije heeft me ervan overtuigd dat de democratie in dat land diep geworteld zit. Daarom is het tragisch het land uit de Raad van Europa te zetten, maar het is belangrijk dat de Raad zijn principes respecteert.

M. GUTERRES (Portugal): De Portugese socialisten vinden dat een staat die de mensenrechten respecteert en waar de politieke instellingen volledig de-

mokratisch werken, het recht heeft tot de Raad van Europa te horen. De nieuwe Turkse grondwet noch baar met de vereisten opdat een land lid mag zijn...

M. EASTHAM (Verenigd Koninkrijk): Ik denk niet dat de nieuwe grondwet goed aangenomen werd door het Turkse volk want het referendum was vervalst. Ik wou dat de Turkse politici de situatie konden komen omschrijven. Ik vraag me namelijk af waarom syndicalisten en politici niet hier kunnen zijn indien het gedrag van de generaals boven alle verdenking staat. Ik protesteer tegen het feit dat de Statuten en de Conventie, die deze Vergadering beheersen, met de voeten getreden worden. We moeten een einde maken aan de politiek van 2 maten en 2 gewichten, naargelang het om Polen of om Turkije gaat.

M. SENES (Frankrijk): De balans van het huidige Turks regime is bedroevend want indien het een eind maakte aan een verontrustend terrorisme is dat ten koste van 2 jaar stevige diktatuur, gepaard gaande met de vervolging van duizenden militanten en syndicalisten van DISK, van processen die gevoerd worden zonder respect voor de regels die overal elders in Europa erkend worden... De repressie was hevig, vooral in betrekking tot de minderheden van Turkije, wiens rechten ontkend worden. Het probleem van de Koerdische minderheden is uiterst pijnlijk.

MVOYATZIS (Griekenland): Is het mogelijk dat een staat die de democratie omverwierp, het parlement en de politieke partijen ontbond en die geregeerd wordt op een diktatoriale manier, tot de Raad van Europa hoort? Is het mogelijk dat men tot een akkoord komt terwijl zijn principes op het spel staan? Ik denk dat het nodig is om de volledige schorsing voor te stellen van het recht van Turkije om in de Raad van Europa te zetelen, tot de democratie in Turkije volledig hersteld is.

CLAUDE DEJARDIN (België): Niemand loochent momenteel nog het karakter van militaire diktatuur van het huidige Turks regime, noch de permanente schendingen van de mensenrechten in Turkije, noch het feit dat deze staat niet meer beantwoordt aan de eisen van de Statuten van de Raad van Europa. Ik heb me ingespannen om een analyse te maken van de nieuwe grondwet en van de ECRM. De conclusies ervan versterken het voorzichtig wantrouwen van de 3 grondwet-experten die geconsulteerd werden, en zij brengen een groot aantal ongeregeldeheden aan het licht, sommige erg, vooral op het niveau van art 2 van de grondwet. (Zie BULLETIN, december 1982). Kennen onze verslaggevers de dekreten die verbieden om Koerdische liederen te zingen? En wat moet men denken van de nieuwe manier om migranten-arbeiders onder druk te zetten door hun echtgenotes de toelating te weigeren om zich bij hun man te voegen en hun kinderen als gijzelaar te nemen door paspoorten te weigeren? Voor zover wij weten zijn momenteel minstens 70 kinderen in dat geval... Voor het Turkije van de militairen zoals het vandaag is, is er geen plaats in de Raad van Europa.

M. VECCHIETTI (Italië): Ten tijde van de Italiaanse fascistische had men ook kunnen geloven in de geregeldeheid van de verkiezingen... Ik denk niet dat men het terrorisme kan bestrijden met staatsterro- risme of dat men de economie kan redden door de

vakbonden aan banden te leggen. Ik citeer als voorbeeld Italië, dat het terrorisme succesvol bestrijdt met democratische middelen.

M. BLAAUW (Nederland): De nieuwe grondwet bevat geen enkele democratische garantie. De militairen maakten niet waar wat bepaalde mensen hoorden. De Raad van Europa hoort zich aan zijn principes te houden en erover te waken dat zijn lidstaten dat ook doen. Vanaf nu moet Turkije zich aan de regels van het spel houden indien het lid wenst te blijven van de Raad van Europa.

M. BARTHE (Frankrijk): Het Turkse volk ondergaat een bloedige repressie. De betwistbare opsluitingen, de foltering, de de mond gesnoerde pers, de bedreigde schrijvers, de aan banden gelegde advocaten, de ontbonden vakbonden en partijen, hun opgesloten leiders, dat zijn de feiten die de Turkse realiteit vandaag kenmerken. Sinds 7 november jl. is de situatie niet verbeterd en de junta heeft nog andere manieren gevonden om de democraten te vervolgen.

M. ANASTASSAKOS (Griekenland): Het referendum werd gehouden onder de krijgswet, het was verboden een tegenstrijdige mening uit te drukken... De bepalingen van de nieuwe grondwet zijn absoluut onverenigbaar met de democratische principes en de mensenrechten zoals zij voorgesteld worden in de verklaring van de Raad van Europa. De goedkeuring van dergelijke grondwet door de Raad van Europa en de aanvaarding van Turkije in de Raad zijn absoluut tegenstrijdig aan zijn statutaire principes... Alleen zijn uitsluiting is de juiste en rechtvaardige oplossing.

M. FERNANDO MARQUES (Portugal): Het Portugese volk heeft 50 jaar lang geleden onder en gestreden tegen de diktatuur, gedurende die tijd was Portugal geen lid van de Raad van Europa, aangezien het daar slechts deel van uitmaakt sinds de revolutie van 25 april. Het zijn ethische en historische redenen die ons voor deze Parlementaire Vergadering doen zeggen

dat er geen reden is om besluiteloosheid toe te laten. Geen Turkse diktatuur hier.

M. KAZAKIS (Griekenland): Het Turkse militaire regime is nog meer autoritair dan dat dat Griekenland gekend heeft... Ik vind dat de resolutie niet genoeg gedurfd is en ik hoop dat bepaalde amendementen me een beetje meer kracht zullen geven.

M. EDWARDS (Verenigd Koninkrijk): Als syndicalist ken ik Turkije reeds geruime tijd. Ik weet dat vele van mijn Turkse collega's gevangen zitten onder ongelooflijke omstandigheden, waarin ze verplicht worden patriotische liedjes aan te heffen... Niets verplichtte de junta ertoe de macht over te nemen aangezien het terrorisme vooral door het leger uitgevoerd werd. De staatsgreep, die zogezegd de verdediging van de democratie tegen de slechterikken tot doel had, diende integendeel om de vrijheden te supprimeren.

M. HARDY (Verenigd Koninkrijk): Als er in een land geen democratie meer bestaat is dat land niet op zijn plaats in deze Vergadering. De Raad van Europa heeft Turkije reeds ruim de tijd gegeven om tot een normale situatie terug te komen, en men had gelijk dit te doen... Het is niet mogelijk dat een staat, die geen enkele democratische waarborg geeft, lid blijft van de Raad van Europa.

M. BEIX (Frankrijk): Een minimum elementaire waarborgen bestaat zelfs niet en de vrijheid van expressie langs de kranten en langs vergaderingen, aangaande de dagelijkse gebeurtenissen, bestaat niet in Turkije... Wanneer het Westen een crisis doormaakt laten de getroffen landen de handel met landen waar de democratie niet bestaat, toe. Men noemde dat in een bepaalde periode de zwarte markt. In die ogenblikken wint de zwarte markt aan geloofwaardigheid omdat het Westen de problemen van handelsbalansen kent. Zodanig vergeet men een beetje de essentiële bezorgdheid van de verdediging van de rechten van de mens.

IMMIGRATIE

4.1: Tijdens de nacht van Nieuwjaar vielen 8 rockers een Turkse club in Keulen binnen en verwonden 4 personen.

6.1: In 1982 werden alleen al in de streek van Noord-Westfalië, West-Duitsland, 2336 immigranten-arbeiders, waaronder 876 Turken, naar hun land teruggestuurd.

11.1: Een gebouw van 5 verdiepingen waarin 50 Turken woonden, werd in Stuttgart opzettelijk in brand gestoken.

16.1: Een Turks immigrant, vader van 3 kinderen, pleegde zelfmoord in West-Berlijn. Habib Dagdelen was gehuwd met een Duitse en woonde reeds 21 jaar in West-Duitsland. De laatste tijd kon hij de druk niet meer aan.

16.1: De politieke groepering "Alternatieve Lijst" duidde Dr Cihan Arin, een Turks architect, aan als kandidaat voor de parlementsverkiezingen van 6 maart e.k. in West-Duitsland. Arin, die verkozen werd met 477 stemmen op 626, werd sinds hij zich kandidaat stelde, verschillende malen bedreigd door neo-nazis. Zijn kandidatuur werd trouwens door het bestuur van de departementsraad geannuleerd omdat men vond dat de Duitse grondwet geen vreemdelingen toelaat als kandidaat voor de parlementsverkiezingen.

21.1: Het percentage aansluitingen bij de DGB onder de Turkse immigranten in West-Duitsland daalde van 50 pc in 1980 tot 48 pc in 1982. Men denkt dat dit te wijten is aan de zwakke reacties van de vakbond ten overstaan van de visa en andere anti-immigranten-beslissingen.

21.1: Ten gevolge van de beslissing van het gemeentebestuur van de stad Brussel, om geen immigranten meer in te schrijven in Brussel-stad, besloot het bureau van de Consultatieve Raad van Brussel, dat de Belgische nationaliteit niet heeft, om de stagiair die in de sociale dienst zat, over te plaatsen naar de zetel van de Raad.

Anderzijds publiceerde het Anderlechts Collectief voor de rechten van de Immigranten, een dossier waarin gezegd wordt dat het gemeentebestuur van Anderlecht sinds augustus 1982 met allerlei onwettelijke middelen de inschrijving van immigranten probeert te beletten.

22.1: Het Deens Parlement nam een nieuwe wet op de vreemdelingen aan. De wet geeft vreemdelingen het recht op bijstand voor de rechtbank in geval van uitwijzing.

23.1: Een Turks 12-jarig kind, Can Akalin, primus van zijn klas, werd in zijn school in Giessen, West-Duitsland, door 10 Duitse scholieren aangevallen.

25.1: Op het Leidse plein in Amsterdam vielen 25 racistische Nederlanders vreemdelingen aan en daarna overvielen zij de Turkse café's in de omgeving.

25.1: In Brussel werd de zetel van MRAX ernstig beschadigd. Dit gebeurde op het ogenblik dat MRAX aan de analyse ging beginnen van de 400 dossiers en van de talloze problemen waarmee de immigranten van Schaarbeek en St Joost te kampen hebben.

26.1: Een textielabriek in München-Gladbach, West-Duitsland, de Rheydt Kammgarnspinnerei, ontsloeg 3 Turkse vrouwen onder het voorwendsel dat de ene te klein (1,52 m) was, de 2de te lang (1,89 m) en de laatste te dik was (77 kg)...